

Sylvia DĘBCZAK

Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

POSTRZEGANIE OTOCZENIA – SIEDLISKO LUDZKIE JAKO INTEGRALNY ELEMENT ŚRODOWISKA

Streszczenie. Celem tego tekstu jest pokazanie, że czynnik uczuciowych reakcji na środowisko w trakcie procesu projektowania architektonicznego jest równie ważny – w (ustawianiu) hierarchii potrzeb dla tworzenia właściwego środowiska mieszkaniowego – co wielkość, skala czy intensywność zabudowy. Autorka wskazuje w nim na potrzebę wzbogacenia naszej wiedzy o wnioski wynikające z rozmaitych koncepcji, wielu badań, opisanych faktów i ważnych spostrzeżeń z obszarów innych dyscyplin (psychologii, filozofii i socjologii), które zajmują się problemami społecznymi i zdrowotnymi oprócz fizycznego zagospodarowania przestrzeni, a głównie dotyczą relacji: człowiek-środowisko w miejscu zamieszkania.

Słowa kluczowe: znaczenie „środowiska ulicy”, otoczenia w miejscu zamieszkania.

PERCEIVING NEIGHBOURHOOD – THE HUMAN SETTLEMENT AS AN INTEGRAL ENVIRONMENTAL COMPONENT

Summary. The aim of this article is to prove that emotional reaction to the environment during the architecture design is equally important as the size, scale or density of development in the hierarchy of needs to establish the relevant residential environment. The author pays attention to the need of taking into account the conclusions drawn from various concepts, researches, described facts and important observations in other scientific fields such as: psychology, philosophy and sociology which focus not only on the physical aspects of the spatial development but also on social and health problems that relate mainly to the “human – environment” relationship in the place of residence.

Keywords: the importance of all aspects related to road, neighbourhood in the place of residence.

1. Wstęp

Analizę relacji zachodzących pomiędzy człowiekiem a jego środowiskiem i badania nad wpływem, jaki fizyczne aspekty otoczenia wywierają na zachowanie ludzi, podejmują różne dziedziny nauki, w tym architektura i urbanistyka.

Znaczenie środowiska dla jednostki ludzkiej w dużej mierze determinuje podejmowane przez nią codzienne działania. Miejsca, do których decydujemy się wejść, w których decydujemy się zamieszkać, czy sposoby, w jakie aranżujemy i projektujemy nasze siedliska, są w ogromnym stopniu rezultatem znaczenia tych miejsc dla naszych działań i celów.

Większość współczesnych badaczy relacji między środowiskiem a ludzkim zachowaniem (Environment Behaviors Studies – EBS) zakłada subiektywność znaczenia. Zgodnie z ich wiedzą znaczenie jest właściwością mentalną nadawaną przez jednostkę ludzką strukturom fizycznym lub środowisku, które w przeciwnym wypadku byłoby takiego znaczenia pozbawione. Jednakże tego rodzaju ramy teoretyczne podważają pozycję badaczy zajmujących się analizą, oceną czy też projektowaniem siedlisk ludzkich. Jeżeli całość doświadczenia psychologicznego odbywa się „w głowie”, jak można zakładać, że działania mające na celu projektowanie otoczenia mają jakiegokolwiek znaczenie psychologiczne? Tak zwane podejście ekologiczne stanowi doskonały sposób rozwiązania tego problemu (Heft 1981, 1997, 2001, Kytta 2002, 2003, 2004). Koncepcja afordancji jest w tym kontekście kluczowa¹. Na przestrzeni ostatnich lat funkcjonalne znaczenie afordancji uległo zdecydowanemu pogłębieniu. „Funkcja” nie musi już oznaczać jedynie tego, co dana osoba może zrobić w odniesieniu do danego elementu środowiska; określenie to może być rozszerzane, tak aby oznaczać również to, co może zrobić jednostka jako część grupy (Heft 2001, Marsh et al. 2006). Ponadto możliwe staje się przeprowadzenie analizy nie tylko tego, co dana jednostka robi, lecz także tego, co czuje podczas podejmowania działań samodzielnie lub w kontekście grupowym (Kytta 2003).² Oznacza to, że ogromna część naszej wiedzy jest zawarta w strukturach przestrzennych tworzonych przez innych ludzi. Dzieło urbanistyczne i architektoniczne służy tym celom bezpośrednio, odzwierciedlając wiedzę danej jednostki na temat związku zachodzącego pomiędzy środowiskiem a ludzkim zachowaniem.

2. Wprowadzone przez socjologów i psychologów środowiskowych rozróżnienia i terminy w kontekście analizy relacji pomiędzy środowiskiem a zachowaniem człowieka

Środowiskiem funkcjonowania każdego człowieka jest otoczenie złożone z „obiektów” (Blumer 1969). Wspólnie obiekty te tworzą świat istnienia danej jednostki ludzkiej (rys. 1, 2), czyli wszystko to, z czym owa jednostka ma w swoim życiu do czynienia.

¹ H. Heft, M. Kytta, A Psychologically Meaningful Description of Environments Requires a Relational Approach. *Housing, Theory and Society*, Vol. 23, No. 4, 2006, p. 210-213.

² Ibidem, p. 211.

Siedliskiem nazywa się miejsce osiedlenia się danej jednostki (Rapoport 1990a) zapewniające jej takie funkcje pierwotne, jak schronienie i siedziba. Definicja siedliska jako „mniejszego zespołu czynników” lub „mniejszego systemu” wchodzącego w skład środowiska pozwala na zrozumienie poszczególnych jego funkcji – takich jak zapewnienie miejsca odpoczynku – nie tylko dla jednostek ludzkich zajmujących dane siedlisko, lecz także w kontekście innych mniejszych systemów występujących w tym samym środowisku³.

Działania polegające na poznawaniu elementów otaczającego środowiska zwykle są prowadzone pod opieką i przy pomocy innych ludzi. Przez całe życie, lecz szczególnie w okresie dzieciństwa, człowiek jest uczony – często w sposoby bardzo subtelne – rozpoznawać i wykorzystywać funkcjonalne właściwości obiektów. Jednostki ludzkie poznają również znaczenie poszczególnych obiektów przez obserwację działań innych ludzi (rys. 3, 4, 5, 6), wszelkie znaczenie powstaje bowiem w procesie społecznej interakcji pomiędzy ludźmi. Znaczenie jest postrzegane jako produkt relacji społecznych i kulturowych, jako twór ukształtowany za pomocą definiujących go działań osób wchodzących ze sobą w interakcję⁴.

Kwestia znaczenia, rozważana z punktu widzenia analizy relacji pomiędzy środowiskiem a zachowaniem człowieka, jest intrygująca i skomplikowana z uwagi na sposób, w jaki samo „znaczenie” było dotychczas traktowane przez nauki psychologiczne i społeczne⁵.

Określenie „ekologia ogólna” zwykle odnosi się do badań nad siedliskami zwierząt, roślin i grzybów. Termin „ekologia człowieka”, po raz pierwszy zastosowany w 1921 roku, określa dziedzinę nauki poświęconą badaniu dynamicznych i systemowych relacji zachodzących pomiędzy populacjami ludzkimi a fizycznymi, biotycznymi, kulturowymi i społecznymi elementami cechującymi otaczające je środowisko i biosferę (Young 1983).

---

³ H. Coolen, 2006 *The Meaning of Dwellings: an Ecological Perspective*. *Housing, Theory and Society*, Vol. 23, No. 4, 2006, p. 185-201.

⁴ *Ibidem*, p. 186-188.

⁵ Zwłaszcza te tradycje teoretyczne, które w dużej mierze ukształtowały większość nurtów badawczych mających na celu poznanie interakcji środowisko-zachowanie człowieka. Autor obszernego „Podręcznika psychologii środowiskowej” (*Handbook of Environmental Psychology*, Stokols & Altman 1987) wprowadza rozróżnienie pomiędzy psychologią ekologiczną, psychologią środowiskową a ekologią psychologiczną. Rozróżnienie to stanowi kontynuację poglądów postulowanych przez Egona Brunswika (1903-1955) i Kurta Lewina (1890-1947), który najprawdopodobniej jako pierwszy zastosował termin „psychologia środowiskowa”. Brunswik postulował szersze i bardziej szczegółowe badania nad wpływem, jaki fizyczne aspekty środowiska wywierają na zachowanie ludzi.

Roderick J. Lawrence, *What is an Ecological Perspective in Housing Research?* *Housing, Theory and Society*, Vol 23, No. 4, 2006, p. 204-209.

Rys. 1. Osiedle mieszkaniowe wchodzące w skład nowej części Amersfoort, Holandia
 Fig. 1. The housing estate as a component of new part of Amersfoort, the Netherlands

Źródło: Sylwia Dębczak, Holandia 2011.

Rys. 2. Ecolonia – Alphen a/d Rijn Kerk en Zanen. Fizyczne aspekty środowiska ulicy, takie jak zielenia, miękka krawędź, rodzaj nawierzchni, stanowią główne czynniki determinujące charakter środowiska ulicznego

Fig. 2. Ecolonia – Alphen a/d Rijn Kerk en Zanen. The physical aspects of a road such as: green, soft edge, type of surface are the main factors determining the nature of road

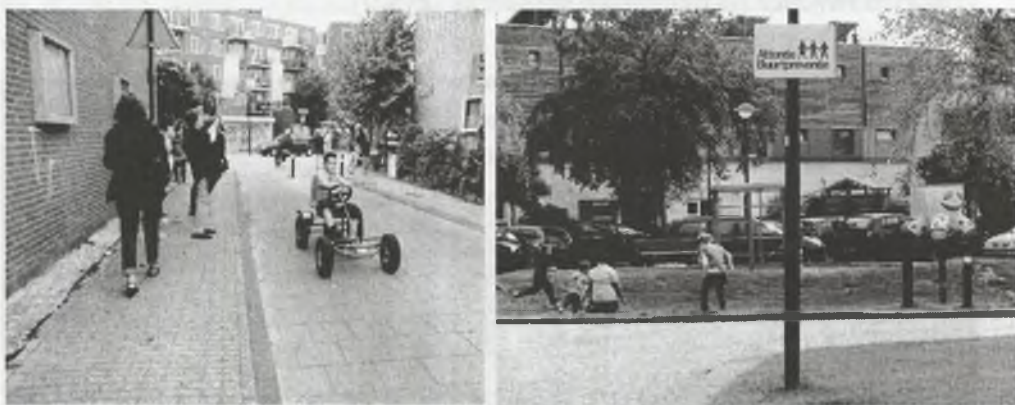
Źródło: Photo: by the Author, 2011.

Rys. 3, 4. Eva Lanxmeer, Culemborg. Przestrzeń publiczna ulicy przy sprzyjających warunkach nieformalnie odgrywa rolę miejsca spotkań dorosłych i zabaw dzieci

Fig. 3, 4. Eva Lanxmeer, Culemborg. With the favouring conditions, the road public space plays an informal role as the meeting place for adults and playground for children

Źródło: Photo: by the Author, 2011.

Rys. 5, 6. Amersfoort – osiedla zrównoważone
 Fig. 5, 6. Amersfoort – sustainable housing developments
 Źródło: Photo: by the Author, 2011.

W antropologii kulturowej i społecznej termin „ekologia kulturowa” wywodzi się z antropologii społecznej, w szczególności z badań prowadzonych przez Juliana Stewarda (1955, 1977). Julian Steward definiował ekologię kulturową jako naukę o sposobach adaptacji grup i społeczności ludzkich do otaczającego je środowiska. Metoda badawcza podejmowana przez Stewarda jest zbliżona do tej stosowanej w ekologii zwierząt i roślin, ponieważ również bierze pod uwagę wzajemne zależności zachodzące pomiędzy wszystkimi czynnikami społecznymi i naturalnymi na określonym obszarze. Ważnym założeniem leżącym u podstaw rozważań Stewarda jest stwierdzenie, że kultura i środowisko wzajemnie się określają przez łączące je zależności i relacje. Robert Park, będący jednym z założycieli chicagowskiej szkoły socjologii, określił „ekologię człowieka” jako metodę badawczą poświęconą analizie wpływu środowiska naturalnego lub siedliska na relacje społeczne zachodzące między ludźmi: „Nauką, której celem jest wskazanie tych czynników oraz opisanie typowej konstelacji osób i instytucji powstającej w wyniku współdziałania tych sił, jest „ekologia człowieka” (Park, Burgess & Mckenzie 1925)⁶.

⁶ Ibidem, p. 206-208.

3. Oddziaływanie warunków mieszkaniowych na zachowanie i zdrowie, w tym również na dobrostan społeczny (rys. 7)

Rys. 7. Eva Lanxmeer, Culemborg
 Fig. 7. Eva Lanxmeer, Culemborg
 Źródło: Photo: by the Author, 2011.

Epidemiolodzy często przyjmują podejście ekologiczne w prowadzonych przez siebie badaniach nad wzajemnymi relacjami zachodzącymi pomiędzy ludźmi, mikroorganizmami oraz innymi gatunkami w celu uzyskania lepszego zrozumienia sposobów rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych (Eisenberg & Sartorius 1988). Wieloprzyczynowe interpretacje ludzkich chorób nie są jednak niczym nowym lub specyficznym dla zachodniej epidemiologii (Last 1987), ich źródeł można szukać chociażby w rozprawie Hipokratesa „O powietrzu, wodach i okolicach”, napisanej około 2600 lat temu. Hipokrates utrzymywał, że stan ludzkiego zdrowia jest zależny od zachowania pożądanego stanu równowagi pomiędzy ludzkim organizmem a jego bezpośrednim otoczeniem. Swoje rozważania ilustrował za pomocą badań porównawczych dotyczących warunków życia wybranych populacji w Azji i Europie.

Giddens sugeruje, że ciągle zagrożenie wynikające z charakterystycznej dla czasów współczesnych nieustającej obawy przed nastaniem chaosu i nieporządku nasyca ludzi „kulturową” potrzebą ontologicznego bezpieczeństwa, będącego poczuciem zaufania oraz pewnością tego, że świat społeczny i naturalny – obejmujący również podstawowe egzystencjalne parametry tożsamości i identyfikacji społecznej – faktycznie jest tym, czym zdaje się być (Giddens, 1984:375)⁷. Koncepcja afordancji jest w tym kontekście znacząca, ponieważ odnosi się ona do funkcjonalnych możliwości oferowanych danej jednostce ludzkiej

⁷ Ch. Allen, Housing and Urban Studies Unit (Wydział Mieszkalnictwa i Urbanistyki), University of Salford, Salford, Greater Manchester, UK, Housing, Theory and Society 2000; On the "Physiological Dope" Problematic in Housing and Illness Research: towards a critical realism of home and health, 2000, p. 49-67.

przez dany element środowiska. Kształt obszarów wpływa na zachowanie ludzi. Otwierająca się przestrzeń skłania do ruchu. Zabudowa zamknięta zachęca do odpoczynku – tworzy najczęściej małe, regularne, zwymiarowane przestrzenie pozwalające się zamykać, ale jednocześnie niepowodujące wrażenia ograniczenia. Poprzez ukształtowanie budynków można także wpłynąć na zmniejszenie prędkości jazdy samochodem (przewężenie, skrzyżowanie Y), orientować w przestrzeni (skrzyżowanie Y)⁸, zniechęcać do przekraczania granicy obszaru półpublicznego (ślepa uliczka), zachęcić do wejścia (np. sugerując możliwość wyjścia z drugiej strony) czy wzmacniając zainteresowanie zabudową przez różnorodność. Innymi słowy, afordancje danego elementu są tożsame z jego znaczeniami rozpatrywanymi z funkcjonalnego punktu widzenia w relacji do określonej osoby. Przykładowo pozioma i wytrzymała powierzchnia usytuowana mniej więcej na wysokości kolan może afordować konkretnej osobie siedzenie na niej (Mark 1987). Rozpatrywany z tego relacyjnego punktu widzenia element środowiska jest czymś więcej niż elementem stricte fizycznym – nabiera on bowiem znaczenia funkcjonalnego, stając się „miejscem do siedzenia”, i właśnie to funkcjonalne znaczenie jest tak ważne z psychologicznego punktu widzenia. Afordancja jako cecha danego elementu środowiska nie może być rozpatrywana niezależnie od konkretnej jednostki ludzkiej; cecha ta jest raczej własnością środowiskową powstającą wyłącznie w relacji z postrzegającym. Afordancja nie jest też cechą, którą można subiektywnie narzucić środowisku – nie jest przecież prawdą, że dowolny element środowiska może funkcjonować jako „miejsce do siedzenia” dla dowolnej osoby, która sobie tego zażyczy. Element ten musi bowiem mieć pewne zasadnicze właściwości, które w relacji do danej jednostki ludzkiej pozwalają mu na pełnienie funkcji siedziska.

Żyjemy w środowiskach przepelnionych tzw. wiedzą ekologiczną. Z ekologicznego punktu widzenia znaczenie danego obiektu jest umiejscowione na linii relacji pomiędzy elementami środowiskowymi a jednostkami ludzkimi. To właśnie w ramach tych relacji poszczególne znaczenia są odkrywane lub tworzone⁹.

4. Znaczenie architektury krajobrazu w projektowaniu współczesnych osiedli mieszkaniowych (przestrzeń publiczna i półpubliczna jako czynnik integracji społecznej)

Czynnikiem prozdrowotnym jest z pewnością obecność elementów naturalnych: zieleni, zbiorników wodnych, zróżnicowanego ukształtowania terenu (rys. 8, 9, 10, 11).

⁸ An introduction to Housing layout'1980.

⁹ H. Coolen, The Meaning of Dwellings: an Ecological Perspective. Housing, Theory and Society, Vol. 23, No. 4, 2006, p. 185-201.

Rys. 8. Eva Lanxmeer, Culemborg
Fig. 8. Eva Lanxmeer, Culemborg

Rys. 9. Haverleij, Hertogenbosh
Fig. 9. Haverleij, Hertogenbosh

Rys. 10, 11. Amersfoort: osiedla zrównoważone (Nieuwland/Vathorst)
Fig. 10, 11. Amersfoort: sustainable housing developments (Nieuwland/Vathorst)
Źródło: Photo: by the Author, 2011.

Trafność tej obserwacji najłatwiej zauważyć w przytoczonych danych, świadczących o ewentualnych niedoskonałościach realizowanych form przestrzennych. Na przykład interesującym odkryciem badań prowadzonych przez Fannings było ustalenie, że mieszkańcy czynszowych bloków mieszkalnych częściej zapadają na choroby niż mieszkańcy posiadający własne domy. Tym, co zadziwia najbardziej, było odkrycie empirycznego skojarzenia pomiędzy występowaniem psychoneuroz a wysokością zamieszkania, wskazujące na fakt, że choroby te występują dwukrotnie częściej wśród osób mieszkających na najwyższej kondygnacji niż wśród mieszkańców lokali usytuowanych na parterze. Dalsze badania wykazały, że taka relacja jest związana z poczuciem izolacji (matek), obawami (matek) związanymi z możliwością wypadnięcia dzieci przez okno, a także z wpływem ograniczeń dotyczących możliwości zabaw dzieci na dworze (Gittus 1976).¹⁰

¹⁰ Ch. Allen, Housing and Urban Studies Unit (Wydział Mieszkalnictwa i Urbanistyki), University of Salford, Salford, Greater Manchester, UK, Housing, Theory and Society 2000; On the „Physiological Dope” Problematic in Housing and Illness Research: towards a critical realism of home and health, 2000, p. 49-67.

Moje rozważania związane z przebywaniem jednostek ludzkich poza domem – w przestrzeniach publicznych i półpublicznych – oraz ze znaczeniem architektury krajobrazu zawartej w ich granicach zakończę stwierdzeniem, że jedne zespoły zabudowy mieszkaniowej tworzą przestrzeń społeczną i mikroklimat sprzyjający zdrowiu fizycznemu (rys. 12), dobremu samopoczuciu psychicznemu i mentalnemu poczuciu spójności społecznej, a inne nie (rys. 13).

Rys. 12. Amersfoort, osiedle zrównoważone
Fig. 12. Sustainable Housing Estate, Amersfoort
Źródło: Sylwia Dębczak, Holandia 2011.

Rys. 13. Szczecin nowe inwestycje mieszkaniowe
Fig. 13. New housing investment in Szczecin
Źródło: Cezary Skórka www.4Dfoto.pl.

Dane zjawisko psychologiczne jest przewidywalne i możemy się o nim więcej dowiedzieć za pomocą metod naukowych. *Jesteśmy w stanie coraz lepiej rozumieć zależności między środowiskiem a zachowaniem (a tym samym zredukować związaną z nimi niepewność; Clitheroe, Stokols i Zmuidzinis, 1998)¹¹.*

Specjalistyczne dzieła literatury z obszaru socjologii fizjologicznej przez długi czas postulowały ideę dialektyki ciało-umysł, w której emocje są powiązane z procesami fizjologicznymi¹².

Chris Allen¹³ omawia koncepcję teoretyczną, którą nazywa „trójwymiarowym ciałem”, kładącą nacisk na „żywe doświadczenie” (Frank 1997, Twigg 1997) „ciała ekspresywnego” (Turner 1992)¹⁴. Lyon (1997, 1996) w następujący sposób podsumowuje kwestie, które tego

¹¹ P. A. Bell, Th. C. Greene J. D. Fisher, A. Baum, Psychologia środowiskowa, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne sp. z o. o., Gdańsk, 2004, s. 133.

¹² Przykładowo w książce The Broken Heart: The Medical Consequences of Loneliness Lynch (1975) demonstruje sposób, w jaki fizyczna kondycja ciała (mierzona za pomocą zmian elektroencefalograficznych) ulega poprawie w wyniku pozytywnych zdarzeń emocjonalnych, np. wówczas, gdy pielęgniarka trzyma pacjenta za rękę.

¹³ Ch. Allen, Housing and Urban Studies Unit (Wydział Mieszkalnictwa i Urbanistyki), University of Salford, Salford, Greater Manchester, UK, Housing, Theory and Society 2000; On the „Physiological Dope” Problematic in Housing and Illness Research: towards a critical realism of home and health, 2000, p. 49-67.

¹⁴ Teoria ta może bowiem pomóc nam rozwiązać ontologiczny problem dualizmu (np. pomiędzy naturą, czyli fizjologicznym uwarunkowaniem choroby, a społeczeństwem, czyli jej społecznym uwarunkowaniem), prowadzący do powstania koncepcji „fizjologicznej marionetki”. Koncepcja „trójwymiarowego ciała” przede

rodzaju podejście problematyzuje: emocje stanowią integralną część ludzkiego istnienia; aktywizują one ciała w sposób odnoszący się zarówno do nastawienia psychicznego, jak i warstwy fizycznej. Emocje są związane z siłą, energią, lecz również ze znaczeniem. Aktywne ciała to ciała emocjonalne; emocje są zawsze ucieleśnione (Lyon 1997:90)¹⁵.

5. Podsumowanie

Mózg interpretuje napływające z organów zmysłowych przekazy dotyczące pojedynczych elementów otoczenia. Cechy architektoniczne decydują o doświadczeniu percepcyjnym (np. interpretacji i procesach oceniania). „Dobre” propozycje rozwiązań architektonicznych (i przekazywanych ludziom informacji przestrzennych) sprawiają, że środowisko (zamieszkania) jest bardziej akceptowane przez ludzi bądź też czymś się wyróżnia: łatwiej je zrozumieć, zmniejsza stres związany z utratą orientacji, pozytywnie rzutuje na poczucie bezpieczeństwa (np. dzieci przebywających na dworze)¹⁶.

6. Teza

Jednym z podstawowych zadań współcześnie projektowanych osiedli mieszkaniowych powinno być prawidłowe generowanie przestrzeni publicznej gwarantującej powstawanie autentycznych wspólnot ludzkich; istotą jest stworzenie warunków do wytworzenia wspólnoty lokalnej, poprawy warunków do życia między budynkami i środowiska ulicznego, warunków do przebywania na wolnym powietrzu, poza domem – co winno sprzyjać integracji przestrzeni mieszkalnych, nawiązywaniu kontaktów społecznych (spójności społecznej), zachowaniu równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w nowo projektowanych osiedlach mieszkaniowych.

Bibliografia

1. Allen Ch.: On the „Physiological Dope” Problematic in Housing and Illness Research: towards a critical realism of home and health. Housing and Urban Studies Unit, University of Salford, Salford, Greater Manchester, UK, Housing, Theory and Society 2000, p. 17: 49-67.
2. Bell P. A., Greene Th. C., Fisher J. D., Baum A.: Psychologia środowiskowa. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne sp. z o. o., Gdańsk 2004, s. 120-129.

---

wszystkim wymusza ucieleśnienie „odczuwania i wrażliwości” w sposób pojmujący aparat fizjologiczny jako mechanizm zwrotny, działający wewnątrz „afektywnego ciała” i rozwijany przez nie.

¹⁵ Ibidem, p. 49-67.

¹⁶ P. A. Bell, Th. C. Greene J. D. Fisher, A. Baum, Psychologia środowiskowa, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne sp. z o. o., Gdańsk 2004, s. 129.

3. Coolen H.: The Meaning of Dwellings: an Ecological Perspective. *Housing, Theory and Society*, Vol. 23, No. 4, Routledge Taylor&Francis Group, 2006, p. 185-201.
4. Heft H., Kytta M.: A Psychologically Meaningful Description of Environments Requires a Relational Approach. *Housing, Theory and Society*, Vol. 23, No. 4, Routledge Taylor&Francis Group, 2006, p. 210-213.
5. Lawrence R. J.: What is an Ecological Perspective in Housing Research? *Housing, Theory and Society*, Vol. 23, No. 4, Routledge Taylor&Francis Group, 2006, p. 204-209.

WYŁANISZCZANIE WYRAZÓW ZŁOŻONYCH Z PUNKCJA I WARTOŚCI
 WYKONAWCZYCH NA PRZYKŁADZIE ANALIZY REPERCYNTY
 WHERETIE

W niniejszym artykule przedstawiono sposób wyliczenia wartości
 wyliczeniowych i ich interpretację. Wyliczenia te
 opierają się na danych z tabeli przedstawionych w artykule. W
 niniejszym artykule przedstawiono sposób wyliczenia wartości
 wyliczeniowych i ich interpretację. Wyliczenia te opierają się
 na danych z tabeli przedstawionych w artykule. W niniejszym
 artykule przedstawiono sposób wyliczenia wartości wyliczeniowych
 i ich interpretację. Wyliczenia te opierają się na danych z tabeli
 przedstawionych w artykule.

W niniejszym artykule przedstawiono sposób wyliczenia wartości
 wyliczeniowych i ich interpretację. Wyliczenia te opierają się
 na danych z tabeli przedstawionych w artykule.

WARTOŚCI WYKONAWCZYCH WYKONAWCZYCH WYKONAWCZYCH
 WYKONAWCZYCH WYKONAWCZYCH WYKONAWCZYCH

W niniejszym artykule przedstawiono sposób wyliczenia wartości
 wyliczeniowych i ich interpretację. Wyliczenia te opierają się
 na danych z tabeli przedstawionych w artykule. W niniejszym
 artykule przedstawiono sposób wyliczenia wartości wyliczeniowych
 i ich interpretację. Wyliczenia te opierają się na danych z tabeli
 przedstawionych w artykule.

W niniejszym artykule przedstawiono sposób wyliczenia wartości
 wyliczeniowych i ich interpretację. Wyliczenia te opierają się
 na danych z tabeli przedstawionych w artykule.

1. Wprowadzenie

W niniejszym artykule przedstawiono sposób wyliczenia wartości
 wyliczeniowych i ich interpretację. Wyliczenia te opierają się
 na danych z tabeli przedstawionych w artykule. W niniejszym
 artykule przedstawiono sposób wyliczenia wartości wyliczeniowych
 i ich interpretację. Wyliczenia te opierają się na danych z tabeli
 przedstawionych w artykule.